

Gastroskoopia

Gastroskoopia on seedetrakti ülaosa uuring endoskoobi abil. Endoskoop on painduv peenike toru, mille otsas on kaamera.

Gastroskoopia võimaldab hinnata söögitoru, magu ja duodeenumit (kaksteistsõrmiksoolt). Uuring võimaldab selgitada Teie kaebuste (näiteks kõrvetised, ülakõhuvalu, neelamishäired, oksendamine, kaalulangus, aneemia) põhjuseid ja leida haiguslikke muutusi söögitorus, maos või kaksteistsõrmiksooles. Gastroskoopia käigus saab võtta biopsiad, teostada polüpektoomiaid või vajadusel teatud tüüpi raviprotseduure.

Uuringuks valmistumine

- Enne gastroskoopiat peate olema vähemalt 6 tundi söömata ning vähemalt kaks tundi enne protseduuri tuleb lõpetada vee joomine (teed ega kohvi ei tohi uuringupäeval enne protseduuri juua). Kui varasemast on teada mao tühjenemise häireid (nt gastropareesi), peab paastumise periood olema pikem, vahel ka kuni 12 tundi või kauem.
- Samal päeval enne protseduuri ei tohi kindlasti tarvitada piimatooteid!
- Tarvitavad ravimid, eriti vererõhuravimid, tuleb hommikul võtta skeemi järgi aga vähese veega.
- Diabeedi tõttu võib vaja olla korrigeerida diabeediravimite annuseid, sõltuvalt söögi kogusest ja protseduuri teostamise ajast.
- Eemaldatavad hambaproteesid, keele- ning huulerõngad tuleb enne protseduuri eemaldada.

Uuringule suunavat arsti ja endoskopiisti tuleb kindlasti teavitata võimalikest tarvitatavatest verevedeldajatest (nt aspiriin, Marevan, Xarelto, Eliquis, Pradaxa, Lixiana, Plavix).

Marevani tarvitamise korral on vaja teada viimase INR-i määramise aeg ning INR-i väärtus. Enamasti pole verevedeldajate tarvitamise katkestamine enne protseduuri vajalik, kuid uuringut läbiviiv arst peab nendest teadlik olema.

Uuringu kirjeldus

Gastroskoopia kestab umbes 5-10 minutit, on ebamugav, kuid ei ole valus. Kokku kulub tavapärasele sedatsioonita uuringule umbes 20-30 minutit, seda koos ettevalmistuse ning esmaste uuringutulemuste tõlgendamisega.

Kui allergiat lidokaiinile ei esine, siis tuimestatakse enne protseduuri neelu lidokaiini spreiga, mis teeb gastroskoopia veidi talutavamaks. Protseduuri ajal palutakse Teil keskenduda hingamisele ning proovida mitte neelata. Hingata saab kas suu või nina kaudu, nii nagu patsiendile mugavam on. Hingamisteed on uuringu ajal vabad.

Uuringu käigus lamate vasakul küljel ning endoskoop liigub suust neelu kaudu söögitorru, makku ja kaksteistsõrmiksoolde. Neelust alla liikudes tekib enamasti okserefleks, mis tavaliselt möödub, kui endoskoop jõuab makku. Oksendamist reeglina ei teki, kuna magu on tühi.

Kui makku on siiski jäänud toitu, tuleb gastroskoopia koheselt katkestada, vältimaks potentsiaalselt eluohtliku aspiratsiooni (toidumasside sattumist hingamisteedesse) teket.

Gastroskoopia ajal pumpab arst seedetrakti endoskoobi kaudu õhku või CO₂, et paremini hinnata limaskesta. Sellega kaasnevad enamasti puhitustunne ja rõhatised, mis mööduvad kiiresti.

Gastroskoopia käigus võetakse sageli biopsiad maost ning kaksteistsõrmiksoolest, see on patsiendile valutatu ja ohutu. Biopsiad võimaldavad hinnata seedetrakti ülaosa limaskesta muutusi ning diagnoosida haigusi, mis on silmale nii öelda nähtamatud.

Vajadusel saab gastroskoopia teha nii, et Teile on eelnevalt manustatud rahustit. See ei ole anesteesia, olete protseduuri ajal ärkvel, kuid ravim aitab veidi lõõgastuda. Pärast sedatsiooni peate umbes 1 tunni kliinikus toibuma ning samal päeval ei tohi juhtida autot ega teha tähelepanu nõudvaid tegevusi. Enamus gastroskoopiaid tehakse sedatsioonita, tegemist on hästi talutava, kuigi ebameeldiva protseduuriga.

Juhul, kui Teile protseduur toimub üldanesteesias (narkoosis), palun tutvuge eelnevalt ka anesteesia infolehega.

Pärast uuringut

- Gastroskoopia järgselt võib esineda puhitust, gaase ja kõhu- ja kurguvalu. See on gastroskoopia uuringu järgselt normaalne. Valu ja ebamugavustunne peaks mööduma mõne tunni jooksul, kuigi kurk võib valus olla ka veel järgmisel päeval.
- Peale gastroskoopiat olulisi piiranguid söömisega alustamisele ei ole. Süüa võib kohe, kui neelutuimestus on üle läinud, umbes 20-30 minuti möödudes. Seda selleks, et vältida toidu ja vedelike sattumist hingamisteedesse.
- Kui gastroskoopia käigus neelutuimestust kasutatud ei ole, võib söömise-joomisega alustada kohe.

- Kui uuring tehakse narkoosis, siis jääte pärast uuringut vähemalt 60 minutiks jälgimisele.
- Narkoosis uuringu puhul ei tohi samal päeval juhtida autot, sest Teile manustatud tugevatoimeline rahusti vähendab oluliselt reaktsioonikiirust. Kliinikusse peab sellisel juhul kaasa võtma saatja, kes hoolitseb Teie kojujõudmise eest või kui olete uuringule tulnud üksi, kasutage kojuminekuks taksot
- Soovitame uuringupäevaks mitte planeerida täpsust nõudvaid ülesandeid.

Võimalikud gastroskoopiaga seotud ohud

Gastroskoopia on suhteliselt ohutu protseduur. Peamisteks tüsistusteks on kas verejooks või perforatsioon (seedetrakti seina mulgustus). Tüsistused tekivad väga harva ning on peamiselt seotud kas polüpektoomiate või ravi protseduuridega.

Biopsiate võtmisega kaasnev veritsus on minimaalne ning peetub iseenesest. Seedetrakti perforatsioon on raske tüsistus, mis vajab enamasti operatsiooni.

Juhul, kui Teil pärast uuringut tekib palavik, tugev kõhu- või rindkerevalu, tõrvalaadne väljaheide, oksendamine või õhupuudus võtke viivitamatult ühendust häirekeskusega numbril 112 või pöörduge lähima haigla erakorralise meditsiini osakonda.

Teiste küsimuste korral võtke ühendust Meliva Digikliinikuga või helistage numbril 605 1500.

Tervishoiuteenuse osutaja on Meliva AS (registrikood 10303948, registreeritud aadress Rävala pst 5, 10143 Tallinn). Tervishoiuteenuse osutamisele kohalduvad Meliva AS tervishoiuteenuse osutamise üldtingimused ning isikuandmete töötlemisele Meliva AS privaatsustingimused. Tingimused on kättesaadavad meie kodulehe www.meliva.ee avalehe alaosas või kodulehe otsingu kaudu või väljaprintituna raviarstilt või kliiniku registratuurist. Nõusoleku andmisega kinnitate, et tervishoiuteenuse osutamise eelselt on teil olnud võimalik eelnimetatud tingimustega põhjalikult tutvuda.

Olen teavitusest ja raviarsti selgitustest aru saanud ning annan nõusoleku tervishoiuteenuse osutamiseks eeltoodud tingimustel.

(patsiendi või patsiendi esindaja nimi, allkiri, kuupäev)

Keeldun nõusoleku andmisest tervishoiuteenuse osutamiseks eeltoodud tingimustel, olles teadlik keeldumise võimalikest tagajärgedest.

(patsiendi või patsiendi esindaja nimi, allkiri, kuupäev)

Raviarst:

(raviarsti nimi, allkiri, kuupäev)